

Ruuxa Waxsii-sheegidda: Wakhtiga Sugitaanka iyo Qayladii Habeenbarka

Labada Miis ee Xabaquuq

Jeff Pippenger
2012-10-14

Erey Caddayn Ah

Dhawaanahan ayaannu bilownay diyaarinta qoraal-u-rogista Labada Loox ee Xabaquuq si loogu turjumo afafka kala duwan ee ku matalan mareegtadeenna. Hawsha ah in bandhig af ah loo beddelo bandhig qoran waa hawl aad uga culus inta la garan karo haddii aan qofku aqoon u lahayn dhammaan heerarka iyo marxaladaha laga gudbayo si bandhig af ah loogu beddelo bandhig qoran, iyadoo ay weheliyaan caqabadaha lama huraanka ah ee ugu dambaynta la xidhiidha turjumidda maaddada afafka kala duwan ee ku jira mareegta. Waxaannu hadda bilownay tafatirka nuqulka koowaad ee sagaashan iyo shanta bandhig, waxaana aan ogaaday caqabad kale oo ay tahay in aannu iyadana ka gudubno. Waxay la xidhiidhaa horumarka isdaba-joogga ah ee farriintan laga soo bilaabo 1989 ilaa taariikhdeenna hadda jirta.

Bandhigyadii la soo jeediyey qiyaastii shan iyo toban sano ka hor waxaa ku jiray xaqiiqooyin ku jiray heerkii dhallaanimada ee fahamka. Xaqiiqada ugu horraysa ee ay tahay inaan caddeeyo waa imaatinka malaa'igta labaad ee taariikhda Millerite-ka. Wakhtigaas waxaan fahamsanaa in malaa'igta labaad ay timid markii kaniisadaha Protestanka ay bilaabeen inay albaabbadooda ka xidhaan soo-jeedintii Miller ee farriinta malaa'igta kowaad, taas oo la socotay dhammaadka sannadka 1843. William Miller wuxuu ku shaqaynayey xisaab waqtiyeed uu rumaysnaa inay caddaynayso in sannadihii 1843 ay bilaabmeen Maarso 22, 1843 oo ay dhammaadeen Maarso 22, 1844. Wuxuu moodayey in saddexdii waxsii sheegid ee ugu dambayntii lagu dul dhigay labada jaantus ee quduuska ah ay ku ekaan doonaan sannadka 1843, oo wuxuu rumaysnaa in sannadkaasu dhammaaday Maarso 22, 1844. Wuxuu ku qaldanaa laba arrimood.

Saddexda waxsii ee kun iyo saddex boqol iyo shan iyo soddonkii maalmood ee Daanyeel laba iyo toban, laba kun iyo shan boqol iyo labaatankii sannadood ee “toddobada wakhti” ee Laawiyiintii lix iyo labataan, iyo laba kun iyo saddex boqolkii maalmood ee Daanyeel siddeed, Miller wuxuu u fahmay inay ku dhammaanayeen Maarso 1844. Dabadeed Rabbigu wuxuu hagay Samuel Snow inuusan oo keliya garan in waxsiyadu aanay dhammaanin 1843, balse 1844; laakiin Snow sidoo kale wuxuu bilaabay inuu adeegsado xisaabinta wakhtiga ee Karaytka, taas oo aan ahayn habkii xisaabinta wakhtiga ee Miller isticmaalayay. Miller wuxuu adeegsanayay xisaabinta wakhtiga ee Rabbaaniyiinta/ku salaysan sinnaanta habeen iyo maalin, taas oo sannadka ka dhigi jirtay gu' ilaa gu'.

Markii aannu soo bandhigaynnay Labadii Loox ee Xabaquuq, ma aannaan fahmin xaqiiqadan taariikhiga ah, waxaana aannu u adeegsanaynay waayo-aragnimadii Miller si aannu ugu calaamadaynno Maarso 22, 1844 inuu yahay imaatinkii malaa'igta labaad iyo bilowgii wakhtiga

dib-u-dhaca. Waxaan fahmay, welina waan rumaysanahay, in imaatinka malaa'igtaasu uu waafaqsanaa goortii Protestanku diideen farriintii malaa'igta kowaad ee Miller, tuducan soo socdana wuxuu ahaa meesha aan tixraaca ka dhiganayay.

“Bishii Juun, 1842, Mudane Miller waxa uu bixiyey taxanihiisii labaad ee muxaadaroooyinka kaniisadda Casco Street ee Portland. Waxaan u arkayay mudnaan weyn inaan ka qaybgalo muxaadaroooyinkan; waayo, waxaan ku dhacay niyad-jab, mana aanan dareemayn inaan u diyaar ahay la kulanka Badbaadiyahayga. Taxanahan labaad waxa uu magaalada ka abuuray kacsanaan aad uga badan tii hore. Marka laga reebo wax yar, madaahibta kala duwani waxay albaabbada kaniisadahooda ka xidheen Mudane Miller. Wacdiyo badan oo ka imanayay minbarro kala duwan ayaa doonayay inay kashifaan khaladaadka la sheegay ee xamaasadda xad-dhaafka ah ee muxaadiraha; hase yeeshee, dadweyne tiro badan oo dhegastayaal welwelsan ah ayaa ka qaybgalay kulamadiisii, qaar badanna ma ay awoodin inay guriga galaan. Jamaacooyinku si aan caadi ahayn bay u aamusanaayeen oo u feejignaayeen.” Life Sketches, 27.

Waxaan fahmay in xidhitaankii albaabbada ee farriintii Miller uu calaamadeeyey bilowgii diidmada malaa'igtii kowaad, oo anigoo waafaqsan fahamkii Miller ee xisaabinta wakhtiga ee ku salaysan Rabbaaniyiinta/isinbarbardhigga gu'ga, waxaan u qaatay in Maarso 22, 1844 ay calaamadaysay dhammaadka 1843. Soo bandhiggii Miller ee Portland bishii Juun ee 1842 runtii waa calaamad-marxaladeed tilmaamaysa diidmo tartiib-tartiib ah oo ugu dambayntii ku soo dhammaatay Abriil 18, 1844, hase ahaatee wakhtigii bandhigyada ma aynaan garanayn dabaqaadkii Samuel Snow ee xisaabinta wakhtiga ee Karayiinta.

Bandhiggii ugu horreeyey ee aan bilownay inaan tafatir ahaan saxno, waxaan bilaabay inaan arko in wixii waagaas la diiwaangeliyey ay u muuqdaan inay ka hor imanayaan waxa aynu hadda barno. Way ka hor imanayaan, haddana ma aha. Tani si fudud waa adkayn ku saabsan imaatinka tartiib-tartiibka ah ee malaa'igta labaad, sidoo kalena waa tusaale muujinaya furfuridda tartiib-tartiibka ah ee farriintan, sida ay sidoo kale ahaan jirtay taariikhda Millerite. Qoraalkan caddaynta ahi waa inuu wax ka qabtaa kuwa ku turunturooday aqoonsigeenna 19-ka Abriil, 1844 inuu ahaa niyad-jabkii ugu horreeyey ee Millerite iyo wixii hore loo baray.

“Farriintii koowaad iyo tii labaad waxaa la bixiyey sannadihii 1843 iyo 1844, oo imminkana waxa aynu ku hoos jirnaa ku dhawaaqidda ta saddexaad; hase yeeshee saddexda farriimood oo dhan weli waa in la sii naadiyaa. Hadda ayay sida mar kasta oo hore oo dhanba lagama maarmaan u tahay in lagu celceliyo kuwa runta doonaya. Qalin iyo codba waa inaynu ku baahinno ku dhawaaqidda, innagoo muujinayna kala horreyntooda, iyo ku-dhaqangelinta waxsii sheegyada ina keenaya farriinta malaa'igta saddexaad. Ma jiri karto ta saddexaad la'aanteed ta koowaad iyo ta labaad. Farriimahan waa inaynu dunida ku gaadhsiinno qoraallo daabacan iyo khudbado, innagoo ku muujinayna xariiqda taariikhda waxsii sheegyada waxyaalihii dhacay iyo waxyaalaha dhici doona.” Selected Messages, book 2, 104.

Labada Loox ee Xabaquuq 2 ee 95

Fahamka Kalandarka Millerite-ka iyo Wakhtiga Dib-u-dhaca

Bandhiggii ugu dambeysay, waxaa ka soo baxay su'aasha ah sida Oktoobar 22, 1844, u noqon karto maalinta tobnaad ee bisha toddobaad, haddii Maarso 22, 1844, ay tahay maalinta kowaad ee bisha kowaad. Millerites-kii bishii Maarso 1844 waxay si khaldan u fahmeen wixii ay rumaysnaayeen inuu ahaa dhammaadka 1843. Niyad-jabkaas dabadiis, waxay dib u baadheen xisaabinta wakhtiga ee Kitaabka Quduuska ah. Arrintan waxaa lagu sharxay buugga Gerhard Damsteegt, Foundations of the Seventh-day Adventist Message and Mission, gaar ahaan bogagga 89 iyo 92. Markii ay rumaysteen in 1843 dhammaatay, waxay dib u qiimeeyeen laba qaybood oo ka mid ah fahamkoodii wakhtiga: isbeddelka ka imanaya 1843 ilaa 1844, iyo maalmaha calaamadeeya bilowga iyo dhammaadka sannadaha, si ay u xisaabiyaan maalinta tobnaad ee bisha toddobaad.

Inta badan waxaan adkeeyaa in laga bilaabo 22-ka Maarso ilaa 22-ka Oktoobar ay yihiin toddoba bilood. Ma soo jeedinayo in tani ay tahay Dhaqdhaqaaqa Bisha Toddobaad, hase yeeshee waa arrin xiiso leh in Milleriyiintu rumaysnaayeen in 22-ka Maarso uu ahaa mid muhiim ah, waana astaan maskaxeed oo waxtar leh—in toddoba bilood ka dib lagu gaarayo 22-ka Oktoobar. Tani waa xaqiiqo.

Niyad-jabkii iyo wakhtigii dib-u-dhacu ma ay ahayn rumoobitaanno waxsii-sheegis waqtiyeed, balse waxay ka dhasheen faham-qaladkii Milleriyiinta. Faham-qaladkoodu wuxuu rumoobiyey wakhtigii dib-u-dhaca iyo niyad-jabka; ma jirin wax sii sheegid gaar ah oo sheegaysay in wakhtiga dib-u-dhacu uu ka bilaaban doono meel cayiman. Rumaysadkoodii ahaa in 1843 ay dhammaatay Maarso 22, 1844, ayaa keenay niyad-jabka.

Damsteegt wuxuu yidhi:

In kasta oo xisaabintii Karaa'iyiinta ee muujinaysay dhammaadka sannadka Yuhuudda marka dayaxa cusubi soo baxo 17-kii Abriil, 1844, ay doorbideen wargeysyadii waaweynaa ee Milleriyiinta, haddana inta badan rumaystayaashu waxay 21-kii Maarso, 1844, u arkayeen wakhtiga soo noqoshada Masiixa. Ka baxsan dhaqdhaqaaqii Milleriyiinta, 21-kii Maarso si wanaagsan baa loo yiqiin, waxaana jiray filasho aad u baahsan oo ahayd in maalintaas gebi ahaanba la afgembin doono nidaamka oo dhan ee Adventism-ka.

Waxaan shalay akhrinay in Miller uu filayay taariikhdaas. Inta badan Milleriyiintu waxay eegayeen taariikhdaas, xataa kuwii ka soo horjeedayna way ogaayeen arrintaas oo way la socdeen iyaga oo u haysta caddayn muujinaysa in Milleriyiintu been yihiin. Tani waxay ahayd fahamka caadiga ah. Markii ay taariikhdaasi dhaaftay, waxay bilaabeen inay waxsii sheegyada wakhtiga si ka dhow u baadhaan, taas oo ku hoggaamisay Oktoobar 22, 1844. Tani waxay bixisaa meel tixraac u ah su'aashii shalay timid.

Waqtigii Sugitaanka iyo Aragtidii U Horraysay ee Ellen White

Maanta, waxaan doonayaa inaan waqti dheeraad ah ku bixiyo eegidda wakhtiga dib-u-dhaca. Tani waa muhiim, maxaa yeelay waxa aynu ka hadlaynaa araggii ugu horreeyey ee Ellen White, halkaas oo ay ku tidhi iftiinkii dhalaalayey ee bilowga jidka Jannada loo maro uu ahaa Qayladii Habeenbadhka, oo haddii aad iftiinkaas diiddo, aad ka dhacaysid jidka Jannada. Waxaan isku

dayayaa inaan caddeeyo in Qayladii Habeenbadhka ee ku jirta araggeeda ay ka kooban tahay taariikhda oo dhan ee Fariintii Malaa'igta Labaad.

Anigu shakhsi ahaan wax dhib ah iigama jiro inaan idhaahdo Oohintii Saqdhaxe ee ku jirta aragtidaas, taas oo ku taal bilowga jidka oo iftiin ku bixinaysa jidka oo dhan, waxay u taagan tahay taariikhda Milleriyiintii laga bilaabo 1840 ilaa 1844. Dhaqdhaqaaqyada taariikhdaas waa in si sax ah loo fahmaa. Dhammaystirka Oohintii Saqdhaxe lafteedu wuxuu ka dhacay Agoosto 12-keedii ilaa 17-keedii, markii farriinta lagu soo bandhigay Shirkii Xerada Exeter, dabadeedna farriinta ayay qaadeen ku dhowaad laba bilood—Sebtembar iyo Oktoobar, laba bilood iyo shan maalmood. Ka hor Oktoobar 22-keedii, waxay isu diyaarinayeen soo noqoshada Rabbiga. Muddadan laba-biloodka ah waa taariikhda Oohintii Saqdhaxe. Hase yeeshee, ma fahmi kartid muddadan adigooon fahmin tallaabooyinkii horseeday gelitaankeeda. Aniga ahaan, Oohintii Saqdhaxe waa, si ka sii gaar ah, taariikhda wakhtigii dib-u-dhaca, iyada oo sii socota ilaa Oktoobar 22, 1844.

Helidda Farriimaha Saddexda Malaa'igood

Halkan waxaa ku qoran taariikhda 1840 ilaa 1844. Waxaa jira tuducyo dhowr ah oo ku jira Ruuxa Waxsii-sheegidda halkaas oo Walaasha White noogu sheegto inaan u baahan nahay inaan garanno meesha lagu meeleyo farriimaha. Markaad bilowdo inaad meelayso farriimaha, waxaad garanaysaa in farriimaha oo dhammu ay yimaadaan waqti cayiman dabadeedna la siiyo awood.

Malaa'igta Kowaad waxay timaaddaa sannadkii 1798 xilligii dhammaadka, marka Kitaabka Daanyeel la furo oo aqoontuna korodho. Farriinta Malaa'igta Kowaad waxaa la siiyaa awood 11-ka Ogoosto, 1840, marka mabda'a sannad-maalin loo xaqiijiyo dunida oo dhan, taasoo soo dejinaysa Malaa'igta Muujintii 10, taas oo astaan u ah awood-siinta Farriinta Malaa'igta Kowaad.

Malaa'igta Labaad wuxuu yimaadaa Juun 1842. Shalay waxaynu akhrinay in Juun 1842, Mudane Miller uu bixiyey taxanihiisii labaad ee muxaadaroooyinka kaniisadda Casco Street. Marka laga reebo waxoogaa tiro yar, kaniisadihii Protestanka waxay xidheen albaabbadooda. Sidaas darteed, Juun 1842, Farriinta Malaa'igta Labaad way timaadaa, maxaa yeelay marka kaniisad Protestan ahi ay albaabkeeda ka xidho Farriinta Malaa'igta Kowaad, waxay ka mid noqotaa Baabuloon. Farriinta Malaa'igta Labaad waa baaq looga baxayo Baabuloon. Waa mid horusocod ah.

Walaashay White waxay inoo sheegaysaa in inkasta oo Protestanku ay bilaabeen inay albaabbadooda xidhaan bishii Juun 1842, haddana baaqii ka bixidda Baabuloon—kaas oo ah nuxurka Farriinta Malagga Labaad—uusan dhab ahaan bilaabmin ilaa Xagaagii 1844.

Farriintii Malaa'igta Labaad waxay timid Juun 1842, waxaana la xoojiyey farriinta Qaylada Habeenbadhka, Agoosto 12–17, 1844, shirkii teendhooyinka ee Exeter.

Malaa'igta Saddexaad waxay timaaddaa Oktoobar 22, 1844, maxaa yeelay maalintaas ayaa la furay jidka loo galo Quduuska ugu Quduusan, halkaas oo dadku ka garan karaan in Masiixu imminka yahay Wadaadka Sare ee Quduuska ugu Quduusan. Halkaas waxaa lagu gartaa sanduuqa axdiga, sanduuqa dhexdiisana waxaa ku jira Tobanka Amar. Markii Walaasha White la geeyey Quduuska ugu Quduusan oo ay eegtay Tobanka Amar, waxay aragtay in Amarka Sabtida uu ka

iftiimayo kuwa kale dushooda, taas oo muujinaysa muhiimadda Sabtida ee Farriinta Malaa'igta Saddexaad. Waxay noqon doontaa imtixaan ku saabsan Sabti ama Axad. Oktoobar 22, 1844, waxa yimaadda waxa ku jira Farriinta Malaa'igta Saddexaad.

Mid ka mid ah astaamaha saddexda farriimood oo dhan ayaa ah in markii Farriintii Malaa'igta Kowaad ay timid 1798, aan cidina fahmin. Rabbigu wuxuu kiciyey William Miller si uu u noqdo rasuulkii Malaa'igta Kowaad, laakiin ma ahayn ilaa 1818—labaatan sannadood dabadeed—ayaa Miller bilaabay inuu fahmo farriinta. Farriintu way timaaddaa, laakiin waxay qaadataa wakhti ka hor intaan dadka Ilaah aqoonsan, dabadeedna waxaa lagu hubeeyaa awood.

Farriintii Malagga Labaad wuxuu yimaadaa Juun 1842, laakiin Mileriyiintii 1842 midkoodna ma bilaabin inay kaniisadaha Protestant-ka ugu yeedhaan Baabuloon. Weli may aqoonsanayn. Ma ahayn ilaa Xagaagii 1844 markaas ayay bilaabeen inay aqoonsadaan oo ay dadka ka yeedhaan kaniisadaha. Farriintu way timaadaa, dabadeed waa la fahmaa, dabadeedna awood baa la siiyaa.

Oktoobar 22, 1844, markii Hiram Edson uu arkay riyadiisii ku saabsanayd Masiixa oo ka guuraya Qaybta Quduuska ah una guuraya Qaybta Ugu Quduusan, waxay heleen iftiin ku saabsan isbeddelka adeegga Masiixa. Laakiin Oktoobar 23, 1844, Hiram Edson weli uma diyaarsanayn inuu qoro maqaal ama uu ku wacdiyo khudbad ku saabsan Axadda inay tahay calaamadda bahalka. Ma ayan fahmin Farriinta Malaa'igta Saddexaad ilaa ka dib muddadaas.

Farriinta Malaa'igta Saddexaad waxaa la siiyaa xoog, sida ay Ogaal u yihiin Adventist-ka Maalinta Toddobaad, marka Malaa'igta Afraad ee Muujintii 18 ay ku biirto. Kuwiinna tan ku daawanaya LiveStreaming ama goor dambe DVD-yada, waxaa laga yaabaa inaad doontaan inaad dood ka keentaan wakhtiga Malaa'igta Afraad ay ku biirtay Malaa'igta Saddexaad Sebtembar 11, 2001. Halkan, xilligan, wax dood ah kama samaynayno arrintaas, hase yeeshee mana diidayno sidoo kale: Malaa'igta Afraad waxay ku biirtaa Malaa'igta Saddexaad iyadoo Twin Towers ay soo dhacayaan, waana halkan meesha Farriinta Malaa'igta Saddexaad lagu xoojiyo.

Saddexda Fariimood ee Malaa'iguhu dhammaantood waxay leeyihiin sifooyinkan: way yimaadaan, waa la fahmaa, dabadeedna waa la awood siiyaa.

Labada Xiritaan ee Albaabbada iyo Nadiifinta Macbudka

Bishii Juun ee 1842, albaab baa bilaabay inuu xidhmo, taas oo lagu calaamadeeyey kaniisadihii Protestant-ka oo albaabbadooda ka xidhay Farriintii Malagga Koowaad. Bilowga taariikhdan, waxaynu aragnaa albaab xidhmaya, dhammaadka taariikhdanna—taariikhda Malagga Labaad—albaabku mar kale ayuu xidhmaa, waana albaabka gala Goobta Ugu Quduusan, albaabka ku jira masaalka Tobanka Gabdhood.

Xiritaannadan laba albaab aad bay muhiim u tahay in la garto, gaar ahaan haddii aad ka hadli doonto labada daahirinta macbudka. Masiixu laba jeer ayuu daahiriyeey macbudka intii uu dhulka joogay, Sister White-na waxay inoo sheegaysaa in dhammaadka dunida ay jiri doonaan laba daahirin oo macbudka ah, sidii ay u jireen wakhtigii Millerites-ka. Daahirinnada macbudka ee wakhtigii Millerites-ka waxaa lagu calaamadayn karaa xidhitaankii albaabka bishii Juun

1842—albaarbkaa koowaad ee maabudka, Protestantism—iyo daahirintii labaad ee maabudka, marka daahirintii maabudka ee Millerites-ka la dhammeeyo.

Waxaynu eegi doonnaa wakhtiga dib-u-dhaca. Taariikhda Malaa'igta Labaad gudaheeda, wakhtiga dib-u-dhacu wuxuu bilaabmaa 22-ka Maarso, 1844, waxaana labada daraf ka xaddidaya laba nadiifin oo maabudka ah. Taasu waa Farriinta Malaa'igta Labaad.

Tani sidoo kale waa qisadii Gideon. Waxaa jiray laba nadiifin qisada Gideon gudaheeda, kuwaas oo ka mid ah astaamaha labada nadiifin ee maabudka iyo Farriinta Malaa'igta Labaad.

Wakhtiga Dib-u-Dhaca iyo Qaylada Habeenbadhka ee Waxsii-sheegidda

Aynu daraasadeenna ku bilaabno xigasho ka timid Spiritual Gifts, mugga laad, bogagga 195–196. Waxa aynu eegaynaa wakhtiga sugitaanka si aynu u fahanno xidhiidhkiisa la leeyahay Qayladii Saqda Dhexe, maxaa yeelay ma doonayno in aynu diidno iftiinka Qaylada Saqda Dhexe; haddii aynu sidaas yeelno, waxaynu ka dhacaynaa jidka oo aynu ugu dhacaynaa dunida sharka leh ee hoose.

Malaa'igtu waxaa loo soo diray inay caawiyaan malaa'igtii xoogga badnayd ee samada ka timid, oo waxaan maqlay codad u ekaa kuwo meel kasta ka yeedhaya, “Dadkaygow, ka soo baxa iyada, si aydaan dembiyadeeda uga qaybgelin, oo aydaan belaayooyinkeeda u qaadan; waayo, dembiyadeedu samaday gaadheen, oo Ilaah xumaatooyinkeedii wuu soo xusuustay. Farriintan waxay u muuqatay inay ku kordhayso farriintii saddexaad,”—Hadda, waxay haddaba soo xigatay Muujintii 18:4, “Dadkaygow, ka soo baxa iyada, . . .” Oo waxay leedahay, “Farriintan waxay u muuqatay inay ku kordhayso farriintii saddexaad [ee Malaa'igta] oo ay la midoobayso, sidii qayladii saqbadhku ula midoowday farriintii malaa'igta labaad sannadkii 1844.”

Farriintii Malaa'igta Labaad waxay timaaddaa bisha Juun ee 1842, waxaana Oohintii Saqdhaxe ku biirta bisha Ogoosto ee 1844. Daadinta Ruuxa ee ku dul timid farriintan—yeedhista ka bixidda Baabuloon—waa taariikhda ay Sister White u adeegsato inay ku sharraxdo taariikhda Sebtembar 11, 2001, markaas oo Farriintii Malaa'igta Saddexaad ay ku biirto Malaa'igta Afraad. Malaa'igta Afraad waa marka Malaa'igta Xoogga badan ee Muujintii 18 ay soo degto.

“Farriintani waxay u muuqatay inay tahay ku-daris lagu sameeyey farriintii saddexaad oo ay la midoowday, sidii qayladii saqda dhexe ula midoowday farriintii malaa'igta labaad sannadkii 1844. Ammaanta Ilaahna waxay ku degtay quduusiinta samirka leh ee sugaya,”—Yay ammaanta Ilaah ku degtay? Kuwa samirka leh—maxay? Sugaya. Quduusiinta samirka leh ee sugaya. Hagaag? Quduusiinta sugaya; waayo, hadda waxaynu ku jirnaa taariikhdaas oo wax sii sheegiddu leedahay, “Waxaa barakaysan kii suga oo gaadha 1335. In kastoo waxyigu raago, sug isaga.” Dadka heli doona shubashada Ruuxa Quduuska ah waa quduusiinta sugaya.

“Ammaanta Ilaah waxay ku dul degtay quduusiintii samirka iyo sugitaanka lahaa, waxayna si aan cabsi lahayn u bixiyeen digniintii ugu dambaysay ee aadka u culus, iyagoo ku dhawaaqaya dhicitaankii Baabuloon, oo ugu yeedhaya dadka Ilaah inay ka soo baxaan iyada; si ay uga baxsadaan halaaggeeda cabsida leh.” —Dabcan, tani waxay ku saabsan tahay maalmahaenna iyo

wakhtigeenna; hase yeeshee, quduusiinta sugaya ee maalmaheenna iyo wakhtigeenna waxa hore loo sii sawiray quduusiintii sugayay ee Taariikhda Millerite-ka ee aynu eegayno.

“Iftiinkii lagu iftiimiyey kuwii sugayey wuxuu gaadhay meel kasta, oo kuwii kaniisadaha ku jiray ee lahaa iftiin kasta oo ayan maqlin oo diidin saddexda farriimood, waxay ka jawaabeen baaqii, oo waxay ka soo baxeen kaniisadihii dhacay.”—Tanu waa “Ka soo baxa iyada, dadkaygiiyow!” Tanu waxay ka hadlaysaa kuwa ka soo baxa kaniisadaha Baabuloon ee wakhtigeenna iyo da’deenna marka Sharciga Axadda uu yimaado Maraykanka gudaheeda. Iyagu waa kaniisadaha dhacay, kaniisadaha Baabuloon.

“Qaar badan ayaa gaadhay sannadihii isla-xisaabtanka tan iyo markii farriimahan la bixiyey, iftiinkiina wuu ku ifay iyaga, waxaana la siiyey mudnaanta ay ku doortaan nolosha ama dhimashada.”—Haddaba iyadu waxay leedahay in maanta ay kaniisadaha Protestant-ka ku jiraan dad gaadhay da’da isla-xisaabtanka tan iyo Oktoobar 22, 1844; waana sidaas. Dadka maanta ku jira kaniisadaha Protestant-ka ma ay noolayn markii Farriintii Malaa’igta Saddexaad timid taariikhda Millerite-ka. Looguma qabsanayo mas’uuliyadda diidmada ay kaniisadaha Protestant-ku sameeyeen xilligoodii, tanina waa qodob muhiim ah oo ay tahay in la ogaado haddii aad mar uun barato sida taariikhda Masiixu u tusaalayso dhammaadka dunida; maxaa yeelay, si farsamo ahaan ah, si nebiyad ahaan ah, Yerusaaalem waxay kari lahayd, waana ay ahayd in la baabi’iyo sannadkii AD34.

Waxaa jiray 490 sano oo waqti tijaabo ah oo Yuhuudda looga gooyay 2300-kii sano ee lagu calaamadeeyey Daanyeel 8 iyo Daanyeel 9. Afartaas boqol iyo sagaashanka sano waxay ku dhammaadeen AD 34, markii Istefanos la dhagxiyey. Halkaas markay arrintu maraysay, Yerusaaalem, sida wax sii sheegiddu tilmaamayso, waxay ahayd in la dumiyo, laakiin lama dumin ilaa sannadkii 70. Buugga The Great Controversy, Sister White waxay ka sheegaysaa taariikhdaas isla waxaas oo kale. Waxay leedahay waxaa jiray carruur iyo kuwo kale oo aan maqlin farriinta Masiixa iyo xertiisa ka hor 34, oo Ilaah naxariistiisa darteed ayuu wakhti u siiyey si farriinta loogu hor keeno ka hor burburkii Yerusaaalem. Waxay sheegaysaa, sida Masiixuna yeelay, in burburkii Yerusaaalem uu tusaale u yahay dhammaadka dunida.

Taariikhdaasu waxay sii-sheegaysaa isla taariikhda ay ka hadlayso. Marka Sharciga Axadda uu yimaado Maraykanka, oo farriintu ugu dambayntii gaadho kaniisadaha dhacay, carruurta Ilaah ee hadda Baabuloon ku jirta looma qaban doono mas’uuliyadda diidmada ay sameeyeen kaniisadahoodu ama awoowayaashood qarnigii 19aad.

Qaar badan ayaa gaadhay da’dii masuuliyadda tan iyo markii farriimahan la bixiyey, iftiinkiina wuu ku dul ifay, waxaana la siiyey mudnaanta inay doortaan nolol ama dhimasho. Qaar baa doortay nolol, oo waxay la safteen kuwa Rabbigood sugaya oo amarradiisa oo dhan xajinaya. Farriinta saddexaad waxay ahayd inay qabato shaqadeeda; dhammaantoodna waa in lagu tijaabiyaa iyada, kuwa qaaliga ahna waa in laga yeedhaa ururrada diineed dhexdooda. Awood qasabta ayaa dhaqaajisa kuwa qalbiga toosan, halka muujinta xoogga Ilaah ay cabsi iyo xannibaad ku hayso qaraabada iyo saaxiibbada, oo aanay ku dhicin, awoodna u lahayn, inay hor istaagaan kuwa dareemaya shuqulka Ruuxa Ilaah oo ku dul shaqaynaya. Yeedhiddii ugu dambaysayna waxay gaadhaa xataa addoommada saboolka ah, kuwa cibaado badanna ee iyaga

ka mid ahi, iyagoo hadallo is-hoosaysiin leh ku shubaya heesahooda farxadda xad-dhaafka ah iyagoo eegaya rajada xoreyntooda farxadda leh, sayidyadooduna ma joojin karaan; waayo cabsi iyo amakaag ayaa ka dhiga kuwo aamusnaan ku hadha. Mucjisooyin waaweyn ayaa la sameeyaa, kuwa bukana waa la bogsiiyaa, calaamado iyo yaababna way raacaan rumaystayaasha. Ilaah baa hawsha ku jira, quduus kastaana, isagoo aan ka cabsanayn waxa ka dhalan kara, wuxuu raacaa qancidda damiirkiisa qudhiisa, wuxuuna ku midoobaa kuwa xajinaya amarrada Ilaah oo dhan; iyaguna waxay meel walba ka dhawaaqaan farriinta saddexaad iyagoo leh awood. Waxaan arkay in farriinta saddexaad ay ku xidhmi doonto awood iyo xoog aad uga sarreeya qayladii saqdhexe.

Labadan sadaradood, tani waa markii labaad ee ay taariikhdeenna ee Xeerka Axadda dhammaadka dunida la barbar dhigto taariikhda Qayladii Saqda Dhexe. Markii ugu horraysay, waxay tidhaahdaa Malaa'igta Xoogga Badan ee Muujintii 18 waxay ku biirtaa Malaa'igta Saddexaad sida Qayladii Saqda Dhexe ugu biirtay Malaa'igta Labaad. In kasta oo ay ka hadlayso taariikhda dhibaataada Xeerka Axadda, haddana si cad ayay u adeegsanaysaa taariikhda Malaa'igta Labaad sidii qodob tixraac ah. Waa taariikho isu barbar socda.

“Addoommada Ilaah, iyagoo lagu mannaystay xoog xagga sare ka yimid, wajiyadooduna iftiiminayeen oo ka dhalaalayeen quduusaysi muqaddas ah, ayay baxeen iyagoo gudanaya hawshoodii, kuna dhawaaqaya farriinta samada ka timid. Nafihii ku kala firidhsanaa ururrada diineed oo dhan ayaa ka jawaabay baaqii, kuwii qaaliga ahaana si degdeg ah ayaa looga soo saaray kiniisadaha la xukumay, sida Luud si degdeg ah looga soo saaray Sodom ka hor halligeedii.”

Marka ay timaaddo baaqa ka soo bixidda Baabuloon, ha ahaato dhammaadka dunida ama Fariintii Malaa'igta Labaad, Luud waa astaan u ah taariikhdaas iyo baabbi'inta Sodom.

Haddii aad si sax ah u fahamto Daanyeel 11, aayadda 41 boqorka woqooyi wuxuu galaa dhulka quruxda badan, oo kuwo badanna waa la afgembiyaa; laakiin “kuwani gacantiisa way ka baxsan doonaan, kuwaasoo ah Edom, Moo'aab, iyo madaxdii carruurta Cammoon.” Moo'aab iyo Cammoon waa carruurtii labada gabdhood ee Luud. Qoyska Luud wuxuu u taagan yahay kuwa ka baxsada gacanta baabanimada inta lagu jiro qalalaasaha Sharciga Axadda.

Walaashaaytadu White waxay isticmaashaa astaan-tuskan. Kaniisadaha dhacay waxaa metela Luud, kuwa qaaliga ahna si degdeg ah ayaa looga saaray kaniisadaha halaagga ku xukuman, sidii Luud si degdeg ah looga saaray Sodom ka hor baabba'eedii. Dadka Ilaah waxaa loo diyaariyey oo lagu xoojiyey ammaanta aad u sarraysa ee ku dul degtay iyaga iyada oo faro-badan ugu soo degtay, si loogu diyaariyo inay u adkaystaan saacadda jirrabaadda. Codad badan ayaa meel kasta laga maqlay, iyagoo leh, “Waa tan samirka quduusiinta; waa kuwan kuwa xajiya amarrada Ilaah iyo rumaysadka Ciise.”

Iyadoo ka hadlaysa baaqa looga soo baxayo Baabuloon dhammaadka dunida, waxay adeegsanaysaa taariikhda Farriintii Malaa'igta Labaad ee xilligii Millerite si ay u sharraxdo baaqaas. Farriintii Malaa'igta Labaad waa baaq looga soo baxayo Baabuloon, taariikhdanna waxay astaan u tahay taariikhda qalalaasaha Sharciga Axadda.

Mid ka mid ah tixraacyada Kitaabka Quduuska ah ee Ellen White u adeegsato inay ku sharraxdo taariikhdan waa qisada Sodom iyo Gomoraah. Waxaynu ka akhrin doonnaa Bilowgii 19:1-11, taas oo qayb ka ah qisada Luud.

Oo laba malaa'ig ayaa fiidkii yimid Sodom; Luudna wuxuu fadhiyey iridda Sodom. Oo Luud markuu arkay, ayuu u kacay inuu ka hor tago; wuxuuna sujuuday isaga oo wejigiisa dhulka u jeediyey. Oo wuxuu yidhi, Bal eega hadda, sayidyadaydow, waxaan idinka baryayaaye, u leexda guriga addoonkiinna, oo habeenka jooga, oo cagihinna dhaqda; markaas aroor hore ayaad kici doontaan oo jidkiinna sii mari doontaan. Oo iyana waxay yidhaahdeen, Maya; laakiinse jidka ayaannu ku hoyan doonnaa habeenka oo dhan. Laakiinse aad buu ugu adkaystay; markaasay isaga u leexdeen, oo gurigiisii galeen; isna wuxuu u sameeyey diyaafad, oo wuxuu dubay kibis aan khamiir lahayn, wayna cuneen. Laakiinse intaanay jiiifsan, raggii magaalada, oo ahaa raggii Sodom, ayaa gurigii hareereyey, yar iyo weynba, dadka oo dhan ee xaafad kasta ka yimid. Oo waxay u dhawaaqeen Luud, oo ku yidhaahdeen, Meeye nimankii caawa kuu yimid? Banaanka noo soo saar, si aannu u ogaanno iyaga. Markaasaa Luud albaabka uga baxay xaggoodii, oo albaabkiina gadaashiisa ka xidhay, oo yidhi, Waxaan idinka baryayaaye, walaalahayow, xumaan sidan u weyn ha samaynina. Bal eega hadda, waxaan leeyahay laba gabdhood oo aan nin aqoon; waan idinka baryayaaye, aan idiin soo bixiyo iyaga, oo waxaad ku samaysaan wixii indhihiinna ku wanaagsan; nimankanse waxba ha ku samaynina, maxaa yeelay taas aawadeed ayay hoos yimaadeen hadhka saqafkayga. Oo waxay yidhaahdeen, Dib u noqo. Oo haddana waxay yidhaahdeen, Ninkan keligiis ahu wuxuu yimid inuu degganaado, haddana wuxuu doonayaa inuu xaakin noqdo; hadda waxaannu kula dhaqmi doonnaa si ka sii xun sidaa aannu iyaga ula dhaqmi lahayn. Oo aad bay ninkii, oo ahaa Luud, ugu cadaadiyeen, waxayna u soo dhowaadeen inay albaabka jebiyaan. Laakiinse nimankii gacmahooday fidiyeen, oo Luud gurigii bay ugu jiiddeen xaggoodii, albaabkiina way xidheeen. Oo raggii albaabka guriga joogay ayay indho la'aan ku dhufteen, yar iyo weynba; sidaas daraaddeed way daaleen iyagoo doonaya inay albaabka helaan.

Imtixaanka Isdaba-joogga ah iyo Wakhtiga Dib-u-dhaca

Walaal White waxay ka hadlaysaa hab imtixaan oo tartiib-tartiib u socda wakhtigii Masiixa iyo wakhtigii Milleriyiinta, taasoo inoo muujinaysa hab imtixaan oo tartiib-tartiib ah oo innagana ina khuseeya. Buugga Early Writings, bogga 259, waxay ku leedahay:

“Kuwii aan aqbalaynin farriintii Yooxanaa Baabtiisaha wax faa'iido ah kama heli karin waxbaristii Ciise, sidoo kalena wax faa'iido ah kama heli karin adeegga Masiixa ee ka socda Macbudka sare.” Dabadeedna waxay tiri, “Kuwii aan aqbalin Farriintii Malaa'igta Kowaad wax faa'iido ah kama heli karin Farriintii Malaa'igta Labaad, sidoo kalena wax faa'iido ah kama heli karin Qayladii Habeenbadhka.”

Qoraalkaas ku jira Early Writings, 259, marka albaabku xidhmo wakhtigii Masiixa, Yuhuuddu waxay ku sugan yihiin gudcur buuxa iyo indho-la'aan.

Taariikhda Mileriyiinta ee Malaa'igta Labaad waa taariikhda Luud. Labadii malaa'ig ayaa magaalada yimid (Juun 1842), Farriintii Malaa'igta Labaadna way timid, oo Luudna habeenkii ayuu iyaga dejiyey (Waqtigii Sugitaanka). Waxaa dhacay xukun, dabadeedna albaab baa xirmay

(Oktoobar 22, 1844).

Waxa aynu eegi doonnaa taariikh kale oo Kitaabiga ah oo waqti dib-u-dhac ahi la jaanqaadayo Taariikhda Millerite-ka ka hor intaan arrintan isu geynin.

Muuse, Macbudka, iyo Wakhtiga Dib-u-dhaca

Taariikhda xigta waa Muuse oo helaya tilmaamo ku saabsan dhismaha meesha quduuska ah iyo Sharciga.

Maalintii toddobaad, oo ahayd Sabtida, Muuse waxaa loogu yeedhay inuu daruurta u koro. Daruurtii weynayd ayaa ka furantay araggii reer binu Israa'iil oo dhan hortooda, oo ammaantii Rabbiguna waxay u soo baxday sidii dab wax guba. "Markaasaa Muuse galay daruurtii dhexdeeda, oo buurtii fuulay; Muusena wuxuu buurta ku jiray afartan maalmood iyo afartan habeen." Patriarchs and Prophets, 313, 314.

Afartan maalmood ee uu buurta ku raagay kuma ay jirin lixdii maalmood ee diyaarinta.

Taariikhdan dhexdeeda, Muuse wuxuu qaatay 46 maalmood isagoo helaya tilmaamo ku saabsan dhismaha macbudka, taas oo barbar socota 46-kii sannadood ee 1798 ilaa 1844 markii Rabbigu kor u taagay macbudkii Millerite-ka, iyo 46-kii sannadood ee dib-u-dhiska macbudka ee Herodos ee lagu xusay Yooxanaa 2:20, iyo sidoo kale 46-da kromosoom ee macbudka aadanaha. Intii lagu jiray lixdaas maalmood, Yashuuca wuxuu la joogay Muuse, labadooduna waxay cuneen maannada oo waxay ka cabbeen durdurkii ka soo degayay buurta. Yashuuca daruurta lama gelin Muuse la jirkiis, balse dibadda ayuu joogay, maalin kasta wax cunaya oo wax cabbaya isagoo sugaya soo-noqoshada Muuse, halka Muuse soomanaa afartan maalmood.

Intii uu buurtay buurta dusheeda, Muuse wuxuu helay tilmaamo ku saabsan dhismaha quduus laga dhiso oo joogitaanka Ilaah si gaar ah loogu muujin doono. "Ha ii sameeyeen meel quduus ah, si aan ugu dhex dego iyaga" (Baxniintii 25:8), ayaa ahayd amarkii Ilaah.

Halkaas baynu ka helaynaa tirada 46 oo la xidhiidha dhismaha meesha quduuska ah.

Waxaan ka akhrin doonnaa Baxniintii, oo ku xusi doonnaa waqti dib-u-dhac ah sheekadan gudaheeda, maadaama uu sii sawirayo waqtiyada dib-u-dhaca ee xilligii Masiixa, xilligii Millerites-ka, iyo dhammaadka dunida. Waqtiga dib-u-dhacu wuxuu abuuraa jawiga oggolaanaya in Baaqii Habeenbadhkii la naadiyo, isla markaana uu soo saaro laba nooc oo caabudayaal ah. Haddii aanu jiri lahayn waqtiga dib-u-dhacu, dhaqdhaqaaqyada taariikhdaas ma jiri lahaayeen si loogu diyaargarooobo waxa Rabbigu doonayo inuu ku dhammaystiro Baaqii Habeenbadhkii. Waa in aynu aragnaa waxa waqtiga dib-u-dhacu u taagan yahay.

Oo isna wuxuu Muuse ku yidhi, Rabbiga u soo kac, adiga, iyo Haaruun, Naadaab, iyo Abiihuu, iyo toddobaatan ka mid ah odayaasha reer binu Israa'iil; oo meel fog ka caabuda. . . . Markaasaa Muuse dhiiggii badhkiis qaaday, oo maddiibado ku shubay; badhkii kalena wuxuu ku rusheeyey meeshii allabariga. Oo wuxuu qaaday kitaabkii axdiga, oo wuxuu ku akhriyey dhegaha dadka; markaasay yidhaahdeen, Wax kasta oo Rabbigu sheegay waannu yeeli doonnaa, waanna addeeci doonnaa. Markaasaa Muuse dhiiggii qaaday, oo dadka ku rusheeyey,

oo yidhi, Bal eega dhiigga axdiga, kaas oo Rabbigu idinkula dhigtay erayadan oo dhan.
Baxniintii 24:1, 6-8.

Muddadan 46-ka maalmood ah, Muddadan Sugitaanka ah, waa xilligii Rabbigu uu axdi kula gelayey dad.

Ma Rabbigu axdi ma la galay Millerites-ta taariikhda dhexdeeda? Haa.

Miyuu Axdiga ayuu axdi la galay kaniisadda Masiixiyiinta maalintii Bentakostiga xilligii Masiixa? Haa.

Sidaas daraaddeed, wakhtigan dib-u-dhacu waa mid ka mid ah calaamadaha jidka ee Rabbigu kula gelayo axdi dad.

Oo Rabbiguna wuxuu Muuse ku yidhi, Kaalay buurta dusheeda ii soo fuul, oo halkaas joog; aniguna waxaan ku siin doonaa looxyo dhagax ah, iyo sharci, iyo amarradii aan qoray, si aad iyaga u baratid. Markaasaa Muuse kacay, isagii iyo midiidinkiisii Yashuuca; oo Muuse wuxuu fuulay buurta Ilaah. Oo wuxuu odayaashii ku yidhi, Halkan noogu suga, ilaa aannu idiin soo noqonno; oo bal eega, Haaruun iyo Xuur way idinla joogaan; nin kasta oo arrin leh ha u yimaado iyaga. Markaasaa Muuse buurta fuulay, daruur baana buurtii qarisyay. Oo ammaantii Rabbigu waxay dul degtay buur Siinay, oo daruurtiina lix maalmood bay qarisyay; maalintii toddobaadna wuxuu Muuse uga yeedhay daruurta dhexdeeda. Oo muuqashadii ammaanta Rabbigu waxay indhaha reer binu Israa'iil ugu ekayd sida dab wax gubaya oo ku yaal buurta dusheeda. Markaasaa Muuse galay daruurta dhexdeeda oo buurta kor ugu baxay; Muusena buurta ayuu ku jiray afartan maalmood iyo afartan habeen. Baxniintii 24:12-18.

Taariikhdiisii Muuse, waxaynu ku aragnaa wakhti dib-u-dhac ah. Inta wakhtigan lagu jiro, labada loox waxay astaan u yihiin axdiga, Rabbiguna wuxuu gelayaa axdi oo Muuse siinayaa tilmaamo ku saabsan dhismaha macbudka.

Laga soo bilaabo 1798 ilaa 1844, muddadaas 46-ka sano ah, Rabbigu wuxuu dhisayay macbudka Millerite si uu axdi ula galo Israa'iilka casriga ah.

Muddadii aynu hadda ka akhrinnay ee ku saabsan Muuse iyo wakhtigii sugitaanka ee toddobaatanka waayeel waxaa taariikhda Kitaabka Quduuska ah lagu magacaabaa Bentekoste—konton maalmood ka dib Kormaridda. Rabbigu wuxuu Israa'iil ku amray inay Bentekoste weligeed u xusaan. Axdiga Cusub dhexdiisa, Bentekoste waa udub-dhexaad u ah kaniisaddii Masiixiyiinta ee hore, iyadoo lagu xusayo taariikhda qudheeda. Waxaan ka helaynaa isla qodobbadii Bentekoste wakhtigii Masiixa, taariikhda Milleriyiinta, qodobadaasna waa lagu soo celin doonaa dhammaadka dunida.

Bentakostiga iyo Wakhtiga Sugitaanka ee Axdiga Cusub

Aan ka eegno Bentakostiga sida ku qoran Luukos 24:44–52, intii lagu jiray qisada jidka Emma'us.

Markii hore ee Injiilka Luukos, labadii xertiisii ee la socotay Ciise waxay ka baryeen inuu la joogo. Kitaabku wuxuu adeegsadaa erayga “ku raag.” Halkaas waxaa lagu calaamadeeyey wakhti

ku-raagis ah, laakiin innagu waxaynu doonaynaa inaynu ku calaamadino wakhti kale oo ku-raagis ah oo ku jira taariikhdan isla ah.

Markaasuu [Ciise] wuxuu ku yidhi, Kuwanu waa erayadii aan idinkula hadlay intii aan weli idinla joogay, in wax walba oo layga qoray ay tahay inay rumoobaan, kuwaas oo ku qoran sharciga Muuse, iyo nebiyada, iyo sabuurrada. Markaasuu maskaxdoodii furay, si ay Qorniinka u gartaan. Oo wuxuu ku yidhi, Sidaas ayaa loo qoray, oo sidaas bay Masiixu ugu waajibnayd inuu xanuunsado, oo maalinta saddexaad kuwii dhintay ka soo sara kaco; Iyo in towbadkeen iyo dembidhaaf lagu wacdiyo magiciisa quruumaha oo dhan dhexdooda, laga bilaabo Yerusaaalem. Idinkuna waxaad tihiin markhaatiyaasha waxyaalahan. Oo bal eega, waxaan idiin soo dirayaa ballankii Aabbahay; laakiin magaalada Yerusaaalem jooga ilaa laydiinku huwi doono xoogga xagga sare ka imanaya.

Waqtiga sugitaanku waxaa lagu calaamadeeyey amarka ah in Yerusaaalem lagu sugo si xoog loo helo. Halkaas ayaana xoojinta farriintu uga dhacdaa reer Miler.

Dib u joogiddu waxay ka dhigan tahay in la sugo. “Waxaa barakaysan kii suga.” Maxaa loo sugayaa? Awood-siinta.

Ma fahmi kartid si sax ah xoojinta Qaylada Saqda-dhexe haddii aydnaan fahmin wakhtiga dib-u-dhaca, meesha lagu amray inay ku sugaan xooggaas. Taasu waa qayb ka mid ah sheekada. Si iftiinka gadaashiinna laga taagay uu u sii iftiimo, waa inaad fahamtaan taariikhda oo dhan.

Waxaa laga yaabaa inaad weli arkin halka ay tani ku socoto, laakiin berri way kuu caddaan doontaa.

Saddexda Waxsii iyo Wakhtiga Dib-u-dhaca

Saddex waxsii sheeg ayaa Milleriyiinta u horseeday faham khaldan oo sababay wakhtigii dib-u-dhaca iyo niyad-jabkii ugu horreeyey. Waxsii sheegyadani waa isla saddexdii uu William Miller sheegay in la siiyey bilowgooda: 1335, 2520, iyo 2300 maalmood.

Haddii aad garanayso in wakhtiga dib-u-dhaca ahi yahay qayb gaar ah oo ka mid ah Qaylada Saqda-Dhexe, waa inaad isweydiisaa waxa sababay wakhtiga dib-u-dhaca. Waxa soo saaray waxay ahaayeen saddexdan waxsii-sheegyada wakhtiga ah: 1335, 2520, iyo 2300.

Haddii aad diiddo waxsii sheegidda 2520 iyo 1335, waxaad diidaysaa Qayladii Saqda Dhexe, oo waxaad ka dhacaysaa jidka kuna dhacaysaa dunida sharka leh ee hoose.

Halkaas ayaan waxan oo dhan ku wajahan nahay.

Way daahiyeen, maxaa yeelay waa inay sugaan xoog ka imanaya xagga sare; taariikhdii Millerite-kana, xooggaasu wuxuu ahaa Oohintii Habenbadhka.

Laakiin idinku magaalada Yerusaaalem ku nagaada, ilaa laydiin huwiya awood xagga sare ka timaadda. Markaasuu dibadda ugu xaxeeyey ilaa Beytaniya; gacmihiisiina kor buu u taagay, wuuna barakeeyey. Oo waxaa dhacday, intuu barakaynayay, in laga soocay iyaga, oo samada loo qaaday. Iyaguna way caabudeen isaga, oo waxay Yerusaaalem ugu noqdeen farxad weyn.

Luukos 24:44-52.

Beytaniya waa xaafad ka tirsan Yerusaaalem, qiyaastii hal mayl iyo badh ka baxsan magaalada. Wakhtigii Ciise, tani waxay ahayd masafo weyn, maadaama dadku meel kasta lug ku tegi jireen.

Beytani waxay ka dhigan tahay “Guriga Masaakiinta.”

Meesha uu Ciise ugu jeclaa inuu joogo wuxuu ahaa Beytaniya, halkaas oo Laasaros, Maryan, iyo Maarta degganaayeen.

Waxaa mudan in la xuso in Gelitaankii Guusha lahaa uu yahay taariikhda ay Sister White u adeegsato inay ku sharaxdo Qayladii Saqda Dhexe.

Ka hor intuu Ciise gelin Yerusaaalem Gelitaankii Guusha lahaa, wuxuu joogay Beytaniya, Guriga Masaakiinta. Waxaa jira wakhti sugitaan ah oo ka horreeya Gelitaanka Guusha leh, sida ay u jirto wakhti sugitaan ah oo ka horreeya Oohintii Habeenbarka. Waa taariikho is barbar socda, hase yeeshee weli waxaan ka hadlaynaa Luukos 24:44-52 iyo sugidda iyo ku raagidda Yerusaaalem.

Qoraalladii Hore, bogga 247, iyadoo ka hadlaysa Taariikhda Millerite-ka, Walaasha White waxay tidhaahdaa:

Kuwii niyad jabay waxay ka arkeen Qorniinka in ay ku jireen wakhtigii dib-u-dhaca, iyo in ay ahayd in ay samir ku sugaan dhammaystirka riyoooyinka. Isla caddayntii ku hoggaamisay inay Rabbigood sugaan sannadkii 1843, ayaa ku hoggaamisay inay filayaan sannadkii 1844.

Markii Qayladii Habeennimo-dhexe la dhawaaqay, Milleriyiintu fahamkoodii Qorniinka waa loo furay.

“Kuwii niyad-jabay” ee ka dhashay niyad-jabkii ugu horreeyey waxay Qorniinka ka arkeen inay ku jireen wakhtigii dib-u-dhaca, isla caddayntii ku hoggaamisay inay sii saadaaliyaan 1843 inuu yahay soo-noqoshada Rabbiga ayaana hadda caddeysay 1844.

Maxaa Rabbigu u sameeyey iyaga? Wuxuu furay garashooda. Tani waa taariikh la barbar socota tii xertii.

Waqtigii Dib-u-dhigashada Yacquub iyo Axdiga

Waxaa jirta xilli dib-u-dhac ah sheekada Yacquub. Xilligan dib-u-dhaca ahi wuxuu iftiiminayaa xaqiiqooyin badan oo nebiyannimo, in kastoo aynu taaban doonno oo keliya qaar ka mid ah.

Bilowgii 28, laga bilaabo aayadda 10, waxay muujinaysaa in qisadii Yacquub ay sii-sawirayso dhammaadka dunida. Wiilashii Yacquubna waxay matalaan 144,000 ee dhammaadka dunida.

Yacquub wuxuu carruur ka dhalay afar dumar ah—laba xaasood, Raaxeel iyo Lee’ah, iyo laba addoommo-surriyadood. Wuxuu ku qasbanaaday inuu u shaqeeyo xaasaskiisa: 2520 maalmood Lee’ah aawadeed iyo 2520 maalmood Raaxeel aawadeed. Sheekada Yacquub gudaheeda, waxaynu ku aragnaa labada 2520, kuwaas oo matalaya Boqortooyooyinkii Waqooyi iyo Koonfurta.

Yacquub waa astaan u ah Taariikhda Millerite-ka iyo 144,000-ka. Qisadiisu waa inay iftiin inoo siisaa innaga dhammaadka dunida jooga.

Yacquubna wuxuu ka baxay Bi'ir Shebac, oo wuxuu u kacay xagga Haaraan. Markaasuu yimid meel gaar ah, oo habeenkii halkaas ku hoyday, maxaa yeelay qorraxdu way dhacday; oo wuxuu qaatay dhagaxyadii meeshaas qaar ka mid ah, oo barkimo ahaan ugu dhigtay, dabadeedna meeshaas ayuu seexday. Oo wuxuu ku riyooday, oo bal eeg, sallaan baa dhulka lagu taagay, oo madaxeeduna samada gaadhayay; oo bal eeg, malaa'igihii Ilaah baa korkiisa kor ugu kacayay oo ka soo degayay. Oo bal eeg, Rabbigu wuxuu istaagay korkiisa, oo wuxuu yidhi, Anigu waxaan ahay Rabbiga ah Ilaaha awowgaa Ibraahim, iyo Ilaaha Isxaaq; dhulka aad ku jiipto waxaan siin doonaa adiga iyo farcankaagaba. Oo farcankaaguna wuxuu ahaan doonaa sida boodhka dhulka; oo waxaad ku fidi doontaa xagga galbeed, iyo xagga bari, iyo xagga woqooyi, iyo xagga koonfureed; oo adiga iyo farcankaagaba waxaa ku barakoobi doona qolooyinka dhulka oo dhan. Oo bal eeg, anigu waan kula jiraa, oo waan kugu ilaalin doonaa meel kasta oo aad tagto, oo mar kale ayaan kugu soo celin doonaa dalkkan; waayo, kaa tegi maayo ilaa aan ka sameeyo wixii aan kaaga hadlay. Bilowgii 28:10-15.

Rabbigu wuxuu axdi la gelayaa Yacquub. Marka Rabbigu axdi la galo Muuse iyo Israa'iil, waxaa jira wakhti dib-u-dhac ah; marka uu axdi la galo Yacquub, waxaa jira wakhti dib-u-dhac ah; marka uu axdi la galo Israa'iilka casriga ah ee Taariikhda Millerite, waxaa jira wakhti dib-u-dhac ah; oo marka uu axdi la galo kaniisadda Masiixiga ah maalintii Bentakostiga, waxaa jira wakhti dib-u-dhac ah.

Sheekadan, intii lagu jiray wakhtiga sugitaanka, Rabbigu wuxuu fahamka dadkiisa u furaa Eraygiisa, taas oo lagu astaan yeelay jaranjarada ay malaa'igu ku korayaan kuna soo degayaan—taas oo ah astaan muujinaysa xidhiidhka u dhexeeya Ilaah iyo dadka.

Markaasaaquub hurdo ka toosay, oo wuxuu yidhi, Runtii Rabbigu meeshan wuu joogaa; anna ma aanan ogayn. Wuuna cabsaday, oo yidhi, Meeshanu sidee bay u cabsi badan tahay! Kanu wax kale ma aha ee waa gurigii Ilaah, tanuna waa iriddii samada. Bilowgii 28:16-17.

Markii Oohinta Habeenbadhka, bikradihii Milleri waxay soo jeedayaan oo waxay noqonayaan Guriga Ilaah. Isagu axdi buu la gelayaa iyaga, isaga oo ka dhigaya Israa'iilka casriga ah.

Markaasaa Yacquub aroor hore kacay, oo wuxuu qaaday dhagixii uu barkinta uga dhigtay, wuuna taagay tiir ahaan, saliidna dusheedii ku shubay. Meeshaasna wuxuu magaceedii u bixiyey Beytel; hase yeeshee magaaladdaas markii hore waxaa la odhan jiray Luus. Bilowgii 28:18–19.

“Luus” waa la beddelay. Milleriyiintu ma ahayn dadkii Ilaah sannadkii 1798. Taariikhda Milleriyiintu waa taariikhda sida uu Axdiga ula galo iyaga oo uga dhigo dadkiisa, isaga oo ka beddelaya “Luus” una beddelaya “Beytel.”

Markaasuu Yacquub nidar nidray, isagoo leh, Haddii Ilaah ila jiri doono, oo uu igu ilaalin doono jidkan aan ku socdo, oo uu i siin doono kibis aan cuno, iyo dhar aan xidho, si aan nabad ugu soo noqdo guriga aabbahay; markaas Rabbigu wuxuu ahaan doonaa Ilaahayga. Oo dhagaxan aan tiir ahaan u taagay wuxuu ahaan doonaa guriga Ilaah; oo wax kasta oo aad i siin

doonto, hubaal tobnaad ayaan kuu bixin doonaa. Bilowgii 28:20-22.

Nidarkii Yacquub waa gelitaan axdi. Wuxuu Ilaah ka baryayaa inuu ku hayo jidka—Waddooyinkii Hore—oo uu siiyo kibis uu cuno. Milleriyiintu waa inay cunaan kibistooda oo aanay ku noqon nacasnimada Protestant-ka.

Haddii aynu sii wadno cunista kibista Ilaah ina siiyo, Isagu axdigiisa buu nala sii hayn doonaa. Kibista iyo dharka ku jira nidarkii Yacquub waxay astaan u yihiin runnada ku qoran Shaxdii 1843, kuwaas oo Ellen White ugu yeedho Dhagaxii Weligiis—Jidadkii Hore iyo kibista.

Sallaan Yacquub ku arkay araggii habeenkii, salkeeduna dhulka ku taagnaa, halka jaranjaradii ugu sarraysayna gaadhaysay samooyinka ugu sarreeya; Ilaah qudhiisuna wuxuu ka sarreeyey sallaanka, oo ammaantiisuna waxay ka iftiimaysay jaranjaro kasta; malaa'iguna waxay ku korayeen oo ku soo degayeen sallaankan iftiinka dhalaalaya leh—taasu waa astaan muujinaysa xidhiidh joogto ah oo ka dhexeeya dunidan iyo meelaha samada. Ilaah doonistiisa wuxuu ku fuliyaa adeegga malaa'igta samada iyaga oo had iyo goor xidhiidh la leh aadanaha. Sallaankani wuxuu muujinayaa marin toos ah oo muhiim ah oo isgaadhsiineed oo lala leeyahay dadka deggan dhulkan. Sallaanku wuxuu Yacquub u matalay Bixiyaha dunida, kaas oo dhulka iyo samada isku xidha. Qof kasta oo arkay caddaynta iyo iftiinka runta oo aqbala runta, isaga oo qiranaya rumaysadkiisa Ciise Masiix, waa adeegge warfaafin ah macnaha ugu sarreeya ee erayga. Isagu waa qaataha khasnadaha samada, waana waajibaadkiisa inuu kuwaas gaadhsiiyo dadka kale, inuu faafiyo wixii uu helay.” *Fundamentals of Christian Education*, 270.

Markuu furfuro garashooda wakhtiga sugitaanka, wuxuu sidaas ku sameeyaa isagoo malaa'igaha kor iyo hoos uga diraya sallaan.

Haddii aad runta heshay, waxaa ku saaran mas'uuliyadda inaad la wadaagto. Haddii aad gudato mas'uuliyaddaada, waxaad noqotaa jaranjarada—marinka isgaadhsiinta. Waxaa naloo yeedhay inaynu noqono marinkaas.

Jaranjaradu wuxuu matalayay Masiixa; isagu waa marinka isgaarsiinta u dhexeeya samada iyo dhulka, malaa'igtuna way kor iyo hoos u socdaan iyagoo xiriir joogto ah la leh qoomiyadda dhacday. Erayadii Masiixu ku yidhi Nathana'el waxay waafaqsanaayeen sawirka jaranjarada, markuu yidhi, “Runtii, runtii, waxaan idinku leeyahay, Hadda ka dib waxaad arki doontaan samadu oo furantay, iyo malaa'igta Ilaah oo kor u kacaya oo ku soo degaya Wiilka Aadanaha.” Halkan Bixiyuhu wuxuu isu aqoonsanayaa inuu yahay jaranjarada qarsoon ee suuragelinaysa isgaarsiinta u dhexaysa samada iyo dhulka. *Review and Herald*, November 11, 1890.

Yacquub wuxuu leeyahay wakhti hakad ah; wuu hakadaa oo wuxuu ku riyoodaa sallaanka, kaas oo ka dhigan Rabbigu inuu furo fahamka Eraygiisa dadkiisa inta lagu jiro wakhtiga hakadka. Taariikhdan dhexdeeda, Rabbigu wuxuu axdi la gelayaa dadkiisa, isaga oo ka soo qaadaya Luus oo ka dhigaya Beytel—Guriga Ilaah.

Jidka isgaadhsiinta ee ay matalaan malaa'igta ku koraya oo ku soo degaya jaranjarada, taas oo ah Masiixa, ayaa sidoo kale lagu matalay Sekaryaah. Sister White waxay arrintan kaga faallootaa *Review and Herald*, Luulyo 20, 1897, in kastoo ay adeegsato astaan ka duwan.

“Kuwa subkan ee ag taagan Rabbiga dhulka oo dhan, waxay hayaan jagadii mar Shayddaanka loo siiyey isagoo ahaa keruubka daboola. Iyagoo ka mid ah makhluuqaadka quduuska ah ee ku wareegsan carshigiisa.”

Waa maxay “makhluuqaadka quduuska ah”? Waa malaa’igaha. “Sayidku, isaga oo adeegsanaya makhluuqaadka quduuska ah ee ku wareegsan carshigiisa, wuxuu sii wadaa xidhiidh joogto ah oo uu la leeyahay dadka deggan dhulka.” Taasu waa jaranjaradii. Hase yeeshee, halkan Sister White ma adeegsan doonto jaranjarada sida astaanta.

Saliidda dahabiga ahi waxay ka dhigan tahay nimcada uu Ilaah ku sii quudiyo laambadaha rumaystayaasha, si aanay u liicliicin oo u bakhtiyin. Haddaanay ahayn in saliiddan quduuska ahi samada laga soo shubo farriimaha Ruuxa Ilaah, wakiillada sharka ayaa si buuxda u xukumi lahaa dadka.

Ilaah waa la quudhsadaa markaanan aqbalin fariimaha uu noo soo diro. Sidaas ayaan ku diidnaa saliidda dahabka ah ee uu doonayo inuu ku shubo nafahayaga si loogu gaadhsiiyo kuwa gudcurka ku jira. Markuu dhawaaqu yimaado, “Bal eega, aroosgalku waa imanayaa; u baxa oo la kulma isaga,” kuwa aan helin saliidda quduuska ah, oo aan qalbiyadooda ku hayn nimcada Masiixa, waxay ogaan doonaan, sidii bikradihii nacasyada ahaa, inaanay diyaar u ahayn inay Rabbigood la kulmaan. Iyagu qudhooda kuma hayaan awood ay ku helaan saliidda, nololshooduna way burburtaa. Laakiin haddii Ruuxa Quduuska ah ee Ilaah la weydiisto, haddii aynu baryo sida Muuse u baryay, “I tus ammaantaada,” jacaylka Ilaah ayaa qalbiyadeenna lagu shubi doonaa. Tuubooyinka dahabka ah dhexdood ayaa saliidda dahabka ah naloo soo gudbin doonaa. “Mana aha ciidan, mana aha xoog, laakiinse waa Ruuxayga, ayaa Rabbiga ciidammadu leeyahay.” Markay helaan fallaadhaha dhalaalaya ee Qorraxda Xaqnimada, carruurta Ilaah waxay dunida uga ifayaan sidii iftiinno. Review and Herald, Luulyo 20, 1897.

Sheekada Yacquub, waxaynu ku haynaa sheekada Taariikhda Millerite-ka. Waxaa jira wakhti dib-u-dhac ah, oo isagu wuxuu arkayaa sallaan metelaya xidhiidhka u dhexeeya Samada iyo Dhulka.

Sakariyaa wuxuu inoo sheegayaa laba tuubbo oo dahab ah. Jaranjaro waxay leedahay laba dhinac oo waaweyn, laakiin Sakariyaa wuxuu ugu yeedhaa laba tuubbo oo dahab ah.

Waa in aynu aqbalno farriimaha ka soo degaya jaranjarada Jannada oo aynu kuwa kale gaadhsiinno. Haddii aynu sidaas yeelno, waxaynu ka mid noqonaynaa jaranjarada, kana mid noqonaynaa habka isgaadhsiinta.

Walaashu White waxay tan la xiriirisaa masaalkii Tobanka Bikradood.

Taariikhdii Millerite-ka, waxay gudanayeen masalka Tobanka Gabdhood. Wakhtigii dib-u-dhigashada ee Yacquub waa wakhtiga dib-u-dhigashada ee Matayos 25 iyo Xabaquuq 2: “In kastoo aragtidu raagto, haddana sug iyada.”

Qisada Yacquub iyo Sekaryaah waa isku xilliyo sugitaan ah.

Waqtiga dib-u-dhaca ahi, waxyaalaha kale ka mid ah, wuxuu calaamad u yahay in Rabbigu ku dhow yahay inuu kordhiyo fahamka kuwa raacsan Erayga Ilaah. Haddii aadan helin Saliiddaas Quduuska ah, waxaad tahay bikrad nacas ah.

Markaad taariikhdan gaadhaan, marka albaabku xidhmo adiguna aad tahay bikrad nacas ah, Sister White waxay tidhaahdaa, “Erayadii ugu murugada badnaa ee abid la maqlo, ‘Idinma aqoon.’”

Ma kala saari kartid waqtiga dib-u-dhaca iyo Qayladii Habeenbadhka. Waqtiga dib-u-dhacu wuxuu dhalaa shubidda Ruuxa Quduuska ah, taas oo u furta fahamka dadka Ilaah Erayga xilligii Qayladii Habeenbadhka oo siisa saliidda kala soocda bikradaha xigmadda leh iyo kuwa nacasyada ah.

Wakhtiga Sugidda iyo Mucjisadii Taaj-gelinta Masiixa

Waxaa jira wakhti dib-u-dhac ah markii Masiixu sameeyey falkiisii ugu sarraysay ee taaj-gelinta ahaa—soo nooleyntii Laasaros.

Ciise wuxuu helay farriintii ahayd, “Laasaros waa bukaa. Kaalay, daryeel isaga.” Laakiin Ciise markiiba ma tegin.

Walaasha White waxay tidhaahdaa xertii arrintan ayay ku turunturoodeen. Waxay la yaabeen sababta uu u tegi waayay inuu caawiyo saaxiibkiis, ama uu awooddiisa Masiixa ahaan u caddeeyo. Laakiin wuu raagay.

Markii uu ka raagay imaatinka Laasaros, Masiixu wuxuu lahaa ujeeddo naxariiseed oo ku wajahan kuwii aan aqbalin. Wuxuu sugay, si isaga oo Laasaros kuwii dhintay ka soo sara kicinaya uu dadkiisa madax-adag oo aan rumaysadka lahayn u siiyo marag kale oo muujinaya inuu dhab ahaantii yahay “sarakicidda iyo nolosha.” Ma uu doonayn inuu ka quusto rajada oo dhan ee dadkaas, idihii saboolka ahaa ee baadi-goobay ee reer binu Israa’iil. Qalbigiisu wuu jabayay sababta toobadla’aantooda. Naxariistiisa dhexdeeda wuxuu ku talagalay inuu siiyo hal marag oo kale oo muujinaya inuu yahay Soo-celiyeha, Kan keliya ee iftiinka keeni kara nolosha iyo dhimasho-la’aanta. Tanu waxay ahaan lahayd marag aan wadaaddadu si qaldan u fasiri karin. Taasu waxay ahayd sababta uu ugu raagay tegidda Beytaniya.” *The Desire of Ages*, 529.

Wuu dib u hakaday si uu u siiyo caddayn kale oo muujinaysa in uu awood u leeyahay inuu kuwii dhintay nolosha ku soo celiyo.

Mucjisadan taajka ah, oo ah soo sara kicintii Laasaros, waxay ku mudday shaabaddii Ilaah shaqadiisii iyo sheegashadiisii ilaahnimo.

Qayladii Saqda Dhexe, Rabbigu wuxuu soo sara kicinayaa bikradaha xigmadda leh. Tani waa tusaale ka mid ah habka shaabadaynta. Millerite-yadu waa la shaabadaynayay, iyadoo bixinaya tusaale muujinaya shaabadaynta 144,000ka.

Casharka Laasaros waa in Masiixu qaadi karo qof ku dhintay xadgudubyada iyo dembiyada oo uu nolosha u soo celin karo.

Qaybta Laasaros, Masiixu wuxuu geerida ku qeexaa hurdo ahaan.

Dhammaantood way wada seexdeen. Isagu wuu raagay. Wuxuu soo sara kicin doonaa Laasaros, isaga oo iyaga nolosha ku soo celinaya oo shaabaddiisa dul saaraya. Tani waa mucjisadiisa taajka ah.

Taariikhdeenna gudaheeda, markuu shaabadeeyo 144,000-ka, wuxuu kor u taagaa iyaga calan ahaan.

Sekaryaaah wuxuu leeyahay calankaasu waa sida jawharado ku yaal taaj. Tanu waa falka taaj-gelintiisa.

Markii runta lagu shubay oo la furay taariikhda Millerite-ka, wakhtiga dib-u-dhaca ayaa calaamadeeya goorta Rabbigu runta furo. Sallaanii, oo malaa'iguhu kor ugu baxayaan oo hoos uga soo degayaan, waa meesha hawsha shaabadayntu ka dhacdo.

Gelitaankii Guusha iyo Oohintii Saqda Dhexe

Haddaba aynu eegno Gelitaankii Guusha. U fiirso waxa Walaashii White Gelitaankii Guusha la barbar dhigto ee ku qoran Ruuxa Waxsii sheegidda, mugga 4, bogga 250.

“Oohintii habeenbadhka laguma uu qaadin dood keliya, in kastoo caddaynta Qorniinku ay ahayd mid cad oo go'aan leh. Waxaana la socotay awood qasbaysa oo nafta dhaqaajisay. Shaki ma jirin, wax isweydiinna ma jirin. Markii Masiixu si guul leh u galay Yerusaaalem, dadkii ka soo ururay dhammaan qaybaha dalka si ay iidda u dhawraan waxay ku soo qulquleen Buur Saytuunka, oo markay ku biireen dadkii badnaa ee Ciise galbinayay, waxay qabsadeen dhiirrigelintii saacaddaas, oo waxay gacan ka geysteen sii kordhinta qaylada, ‘Mahad waxaa leh kan ku imanaya magaca Rabbiga!’ [Matthew 21:9.] Sidaas oo kale, kuwii aan rumaysnayn ee ku soo qulqulay shirarkii Adventist-ka—qaar xiisayn awgeed, qaarna keliya inay ku majaajiloodaan—waxay dareemeen awooddii qancinta lahayd ee la socotay farriinta, ‘Bal eega, Aroosku waa imanayaa!’”

Gelitaankii Guusha lahaa wuxuu ka dhigan yahay Oohintii Habeenbadhka.

Aynu akhrinno waxa Walaasha White ka tidhi Gelitaankii Guusha lahaa ee ku qoran The Youth Instructor, Febraayo 21, 1901.

Wakhtiga gelitaankii Masiixu Yerusaaalem waxay ahayd xilligii ugu quruxda badnaa ee sannadka. Buurta Saytuunka waxaa goglayey cagaar, kaymahana waxay ku qurxoonayeen caleemo kala duwan. Gobollada ku hareeraysan Yerusaaalem dad badan ayaa u yimid iidda iyagoo leh hammi aad u weyn oo ay ku arkaan Ciise.

Maxaa yeelay, waxay maqleen wax ku saabsan Laasaros.

Mucjisadii ugu sarreysay ee Badbaadiyaha, oo ahayd inuu Laasaros kuwii dhintay ka soo sara kiciyo, waxay saamayn yaab leh ku yeelatay dadka, waxaana meeltii Ciise degganaa ku soo ururay dad badan oo aad u faraxsan oo xiiso weyn qaba.

Sidaas awgeed, wuxuu ku dib dhacayaa Beytaniya ka hor Gelitaankii Guusha.

Tani waxay tilmaamaysaa Wakhtiga Sugitaanka.

Galabtii badhkeed ayaa dhammaatay markii Ciise xertiisii u diray tuulada Beytfage, isagoo leh: “Aada tuulada idinka soo hor jeedda, oo markiiba waxaad ka heli doontaan dameer xiran iyo qayl la jirta; furfura oo ii keena. Oo haddii nin idinku yidhaahdo wax, waxaad tidhaahdaan, Rabbigu baa u baahan; oo markiiba wuu soo dirayaa.”

Tanu waxay ahayd markii ugu horraysay intii lagu jiray adeeggiisa oo Masiixu oggolaado inuu fuulo, xertiina waxay tan u fadirteen inay calaamad u tahay inuu ku dhow yahay inuu muujiyo xooggiisa iyo amarkiisa boqornimo, oo uu fadhiisto carshigii Daa’uud. Iyagoo faraxsan ayay fuliyeen amarkii. Waxay heleen qaylkii, way fureen, oo waxay u keeneen Ciise, kaas oo ku fadhiistay. Markii Ciise ku fadhiistay neefkii, hawadii waxaa buuxiyey dhawaaqyo ammaan iyo guul ah. Isagu ma sidin wax calaamad dibadda ah oo boqornimo, mana uu xidhan dhar dawladeed, lagamana daba socon askar. Laakiin waxaa ku wareegsanaa koox rajo iyo filasho kacsan ka buuxdo. Wuxuu mar dhow soo sara kiciyey kuwii dhintay. Dadku waxay moodayeen inuu imanayay inuu noqdo Badbaadiyaha Israa’iil. Yey ahaayeen dadkan?

Dad badan ayaa naftooda ku sasaba in saacaddii xoreynta Israa’iil ay dhow dahay. Male-awaalkooda waxay ku arkaan ciidankii Roomaanka oo kala firdhay, oo Yerusaaalem laga eryay, iyo ummadda Yuhuudda oo mar kale ka xorowday harqoodkii dulmiyaha. Af ilaa af ayaa su’aashu ku gudubtaa, “Miyuu wakhtigan mar kale boqortooyada u soo celin doonaa Israa’iil?” Qaar badan oo ka mid ah dadkii badnaa waxay xusuustaan eraygii nebiga: “Aad u farax, gabadhii Siyoonay; qayli, gabadhii Yerusaaalemay: bal eeg, boqorkaagu wuxuu kuu imanayaa: isagu waa caadil, oo wuxuu leeyahay badbaado; is-hoosaysiiya, oo dameer fuushan.” Mid kastaa wuxuu ku dadaalaa inuu kan kale kaga sarreeyo ka jawaabidda hadalkii nebinnimada ee hore. Qayladii waxay ka dhawaaqdaa buur iyo dooxoba, “Hosanna Wiilka Daa’uud,”—Qayladii Saqda Dhexe—“Waxaa barakaysan kan Rabbiga magiciisa ku imanaya; hosanna meelaha ugu sarreeya.”

Baroor ama oohin lagama maqlin socodkaas. Kuwii mar ahaan jiray, laakiin indhahoodii uu bogsiiyey Wiilka Ilaah, ayaa hormuudka ahaa.

Yaa hormuud u ah jidka? Kuwii markii hore La’odikiyaanka ahaa.

Waxay ku soo urureen Ciise, halka kii uu kuwii dhintay ka soo sara kiciyey uu hoggaaminayey neefkii uu fuulay. Kuwii mar dhego la’aa oo carrab la’aa, haddana la bogsiiyey, waxay ka qayb qaateen in la weyneeyo hoosanna-yadii farxadda lahaa. Curyaamadii, haddana soconaysa, waxay jebiyeen laamaha timirta oo jidkiisa ku firdhiyeen.

Ninkii baraska qabay, oo mar laga soocay bulshada, ayaa halkaas joogay, isaga oo lagu nadiifiyey xoogga Badbaadiyaha. Wuxuu dharkiisii ku goglay jidka Badbaadiyaha, isagoo ku dhawaaqaya, “Rabbiga ku mahadnaqa; waayo, isagu waa wanaagsan yahay; waayo, naxariistiisu weligeedba way sii waartaa.”

Ninkii jinniyadu ka baxeen wuu joogay halkaas, haddana isagoo miyir qaba, oo markhaatifurkiisii ku daraya: “Rabbigu waxyaalo waaweyn buu ii sameeyey, taas aawadeedna waan faraxsanahay.”

Kuwii dhintay ee dib loo soo nooleeyey halkaas bay joogeen, iyagoo ammaanaya Isaga. Carmalkii iyo agoontii waxay ka warrameen shuqulladiisii yaabka lahaa. Carruurtii yaryarayd, kuwii cudurrada laga bogsiiyey, iyo kuwii qabriga laga soo celiyey, waxay jidkii Bixiyihii ku goglayeen laamo timireed iyo ubaxyo.

Sidaas darteed, Ciise wuxuu ku raagaa Guriga Masaakiinta, taas oo tilmaamaysa Wakhtiga Raagidda.

Maxaa yeelay, wuxuu ku dhow yahay inuu ku shubo Ruuxiisa Quduuska ah oo uu fahamkooda furo, taas oo tixraacaysa Qaylada Saqda-Dhexe.

Sheekadan, Isagu wuxuu u imanayaa sidii Boqor, taas oo tixraacaysa Oktoobar 22, 1844. Masiixu ma wuxuu u yimaadaa inuu boqortooyo helo Oktoobar 22, 1844? Haa.

Tanu waa Gelitaankii Guusha lahaa, oo waxaa jira kuwa kicin doona Qayladii Habeenbadhka.

Kuwanu waa ayo? Waa kuwa lagu beddelay xoogga Masiixa.

Fariinta xaqnimada Masiixa, xooggiisa uu noogu beddelo kuwo indha la’ oo wax arka, kuwo dhintay oo noolaanaya, kuwo baras qaba oo daahir ah, ayaa ku jirta taariikhda Gelitaankii Guusha, taas oo sii-hor-muujinaysa Qayladii Habeenbadhka. Maxaa sida fariintaas?

Masiixu muxuu fuushan yahay? Dameer. Waa Fariinta Islaamka tan sida fariinta xaqnimada Masiixa.

Sanadkii 1840, awood-siinta Fariintii Malaa’igta Koowaad waxay ku xidhnayd xakamaynta Islaamka. Fariinta Koowaad waxay horseeddaa Fariinta Labaad; lama kala saari karo.

Fariinta Koowaad waxay sidida Fariinta Labaad.

Fariintii Kowaad waa la xaqiijiyey markii Islaamkii la xannibay, taasoo dhammaystirtay waxsii sheegidda. Xaqiijintaas ayaa awood siisay Fariinta Malaa’igta Kowaad, waxayna keentay in Borotestaanku albaabbadooda ka xidhaan iyada.

Xiritaanka albaabbada ee kaniisadaha Protestanka waxa uu ahaa diidmada Fariinta Islaamka.

Taariikhda Millerite-ku waxay sii-muujinaysaa taariikhdeenna.

Fariinta xaqnimada Masiixa ee wakhtiga shaabadaynta ee 144,000, marka Rabbigu ku shubo Ruuxiisa Quduuska ah oo u furo Qorniinka La’odikiinta iyo kuwa baraska leh ee Adventism-ka, ayaa mar kale waxaa xambaara dameerka—Fariinta Islaamka.

Xagaagii iyo dayrtii sannadkii 1844 ayaa lagu dhawaaqay warka, “Bal eega, Aroosku waa imanayaa.” Markaas ayaa soo baxday labada qaybood ee ay matalaan gabdhaha bikradaha ah ee caqliga leh iyo kuwa nacaska ah—hal qaybood oo farxad ku sugayay muuqashada Rabbiga,

oo si hawlkarnimo leh isu diyaarinayay inay la kulmaan; iyo qaybood kale oo, cabsi saameysay oo ku dhaqmaya kicin degdeg ah, ku qancay aragti keliya oo runta ah, hase yeeshee ka madhnaa nimcada Ilaah. Masaalka dhexdiisa, markii aroosku yimid, “kuwii diyaar u ahaa ayaa la galay isaga arooska.” Imaatinka arooska, sida halkan lagu muujiyey, wuxuu dhacayaa arooska ka hor. Aroosku wuxuu matalaa sida Masiixu u aqbalayo boqortooyadiisa. . . . The Great Controversy, 427

Gelitaankii Guusha lahaa waa imaatinka Boqorka. Oktoobar 22, 1844, Isagu wuxuu helayaa Boqortooyada. Kanu waa Gelitaankii Guusha lahaa.

Waa wakhtigan la joogo marka labada qaybood lagu shaabadaynayo masiirkooda.

Baahinta, “Bal eega, Aroosku waa imanayaa,” xagaagii 1844, waxay kumannaan ku hoggaamisay inay filaan imaanshaha degdegga ah ee Rabbiga. Wakhtigii la cayimay Aroosku wuu yimid, hase yeeshee ma uu iman dhulka, sida dadku filayeen, balse wuxuu u yimid Kan Da’da weyn ee Samooyinka ku jira, si uu arooska ugu galo, oo uu boqortooyadiisa u aqbalayo. “Kuwii diyaar ahaa waxay la galeen isaga arooska; albaabkiina”—waa maxay?—“waa la xidhay.” Iyagu ma ay ahayn inay arooska shakhsi ahaan uga qayb galaan; waayo wuxuu ka dhacayaa samada, halka iyaguna ay dhulka joogaan. Kuwa Masiixa raacsan waa inay “sugaan Rabbigooda, markuu arooska ka soo noqdo.” Luukos 12:36. Laakiin waa inay fahmaan shaqadiisa, oo ay rumaysad ku raacaan markuu Ilaah hortiisa galo. Waa macnahan in lagu yidhaahdo waxay u galeen arooska. Dagaalkii Weynaa, 427.

Tixraacyada Qorniinka ee ku Saabsan Wakhtiga Dib-u-dhaca

Qaar ka mid ah Qorniinka ayaa iftiiminaya wakhtiga daahitaanka. Si dhaqso ah ayaannu u dhex mari doonnaa, dabadeedna waxaan ku soo gunaanadi doonnaa hadal ay Sister White sheegtay.

Intii aroosku raagay, kulligood way lulaadeen oo seexdeen. Matayos 25:5.

Halkan qudhiisa, Maarso 22, 1844, iyadoo loola jeedo Waqtigii Dib-u-dhaca.

22-ka Maarso, 1844, ma aha taariikh ay sii sheegeen waxsii sheegyada Kitaabku. Waa taariikhdii ay Milleriyiintu si qalad ah u fahmeen, hase yeeshee waxay dhalisay niyad-jabkii ugu horreeyey, waxayna calaamadisay wakhtigii dib-u-dhaca.

Qorniinku ma sheegayaan in Ilaah keeno wakhtiga dib-u-dhaca. Waa faham-darrada dadka tan dhalisa: “In kastoo muujintu dib u dhacdo, sug; waayo, dib uma dhaceyso, beenna ma sheegto.”

Waxaa barakaysan kan suga oo gaadha kun iyo saddex boqol iyo shan iyo soddon maalmood. Laakiinse adigu jidkaaga ku soco ilaa ugu dambaysta; waayo, waad nasan doontaa, oo saamigaaga ayaad ku taagnaan doontaa dhammaadka maalmaha. Daanyeel 12:12-13.

Waxaad tan u akhrisan kartaa laba qaab. Si kastaba ha ahaatee:

Waxaa barakaysan kii suga, oo waxaa barakaysan kii gaadha kun iyo saddex boqol iyo shan iyo soddon. Laakiinse adigu jidkaaga ku soco ilaa dhammaadku yimaado; waayo, waad nasan doontaa, oo saamigaaga ayaad ku istaagi doontaa dhammaadka maalmaha.

Barakada imaatinka la gaadhayo 1335 ma aha oo keliya in la gaadho dhammaadka waxsii-sheegidda wakhtiga. 1335 wuxuu ku dhammaadaa 1843 ee Shaxda. Barakadu ma aha oo keliya dhammaadka waxsii-sheegidda, balse waa waaya-aragnimada wakhtiga dib-u-dhaca. Barakadu waxay dhacdaa inta u dhaxaysa Wakhtiga Dib-u-dhaca iyo Oktoobar 22, 1844. Halkan baa lagaa doonayaa inaad sugto. “Waxaa barakaysan kii suga.”

Sidaas daraaddeed Rabbigu wuu sugi doonaa, si uu idiinku naxariisto, oo sidaas daraaddeedna kor baa loo qaadi doonaa, si uu idiinku naxariisto; waayo Rabbigu waa Ilaaha caddaaladda; waxaa barakaysan kulli kuwa isaga suga. Ishacyaah 30:18.

Sugitaanku waxay ka bilaabmaysaa wakhtigii Tarrying Time ilaa Oktoobar 22, 1844. Haddii aad isaga sugayso, waad barakaysnaan doontaa.

Waayo, muujintu weli waa tan xilli loo cayimay; laakiin ugu dambaysta way hadli doontaa, mana beeni doonto. In kastoo ay raagto, sug iyada; waayo, hubaal way iman doontaa, mana raagi doonto. Xabaquuq 2:3.

Wakhtiga dib-u-dhaca waxaa keenay faham-xumadii Mileriyiinta. Riyada waxaa loo qoondeeyey wakhti cayiman—Oktoobar 22, 1844. Been ma sheegi doonto, laakiinse waxaad u malayn doontaan inay dib u dhacayso, sababta oo ah faham-xumo.

Ma Rabbigu si ula kac ah u sameeyey isfaham-la’aantaas? Haa. Sister White sidaas bay tidhi.

Rabbigu waxa uu faham-qaldanka ku soo saaray Shaxdii 1843. William Miller waxa uu yidhi isagu weligiis si go’aan ah uguma dhawaaqin 1843, hase yeeshee 1843 walaaluhu waxay ka codsadeen inuu ka saaro “haddii” oo uu 1843 u calaamadeeyo calaamad-jid. Sister White waxay tidhaahdaa tani waa calaamad-jid nebiyadeed, waana dhammaystirka Xabaquuq 2. Calaad-jidkan, isaga oo si adag oo go’aan leh u calaamadaynaya 1843, ayaa soo saaray wakhtigii dib-u-dhaca.

Waxaa barakaysan indhaha arkay waxyaalihii la arkay sannadihii 1843 iyo 1844. Farriintii waa la bixiyey. Oo dib-u-celinta farriintaasna yuusan dib u dhac ku iman, waayo calaamadaha wakhtiyadu way rumoobayaan; shaqada xidhitaankuna waa in la dhammaystiraa. Shaqo weyn ayaa lagu qaban doonaa wakhti gaaban gudihii. Farriin ayaa dhowaan lagu bixin doonaa amarka Ilaah, taasoo ku kori doonta qaylo weyn. Markaasaa Daanyeel istaagi doonaa qaybtiisa, si uu maraggiisa u bixiyo." Manuscript Releases, vol. 21, 437.

Bal eeg Daanyeel 12:12–13: “Waxaa barakaysan kii suga oo gaadha kun iyo saddex boqol iyo shan iyo soddon maalmood.”—“Waxaa barakaysan kii gaadha 1335. Waxaa barakaysan kii gaadha 1843,” taasuna waa aayadda 12.

Aayadda 13:

Laakiinse jidkaaga ilaa dhammaadku yimaado; waayo, adigu waad nasan doontaa, oo saamigaaga ayaad ku taagnaan doontaa dhammaadka maalmaha. Daanyeel 12:12-13.

Walaashii waxay isku xidhaysaa aayadaha 12 iyo 13, iyadoo leh barakada 1335 waxaa la oofiyey sannadihii 1843 iyo 1844. Arrintu ma khusayso hal dhibic oo waqti ah, balse waxay khusaysaa kuwa sugaya Gelitaankii Guusha lahaa ee Masiixu ku galay Yerusaaalem, garanaya malaa’igaha

kor u kacaya oo hoos u soo degaya jaranjarada, oo axdi la gelaya Rabbiga marka uu siiyo labadii loox ee axdiga.